TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2005. gada 14. aprīlī *

Lieta C-519/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2003. gada 12. decembrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv D. Martins [*D. Martin*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Luksemburgas Lielhercogisti, ko pārstāv Z. Šreiners [*S. Schreiner*], pārstāvis, kam palīdz H. Dipongs [*H. Dupong*], *avocat*,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: E. Borgs-Bartets [*A. Borg-Barthet*] (referents), kas veic trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*],

ģenerāladvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*],

sekretāre M. F. Kontē [*M.-F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 24. novembrī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 18. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, pieņemot 7. panta 2. punktu un 19. panta piekto daļu 1999. gada 12. februāra likumā par bērna kopšanas atvaļinājumu un atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ, kas

Luksemburgas tiesību sistēmā ieviests ar 1999. gada 12. februāra likuma XXIV pantu par 1998. gada valsts rīcības plāna nodarbinātības veicināšanai ieviešanu (*Mèmorial A 1999*, 190. lpp.; turpmāk tekstā — "1999. gada likums"), proti, pantus, kas attiecas uz:

— bērna kopšanas atvaļinājuma aizstāšanu ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un

— datumu, no kura piešķir individuālās tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu,

Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Pamatnolīguma par bērna kopšanas atvaļinājumu (turpmāk tekstā — "Pamatnolīgums") 2. noteikuma 1. punktu, kas ir pielikums Padomes 1996. gada 3. jūnija Direktīvai 96/34/EK par *UNICE* [Eiropas Profesionālo un darba devēju konfederācijas savienības], *CEEP* [Uzņēmumu ar valsts kapitāla daļu un vispārējas ekonomiskas intereses uzņēmumu Eiropas centra] un EAK [Eiropas Arodbiedrību konfederācijas] noslēgto pamatnolīgumu attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājumu (OV L 145, 4. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Direktīvas 96/34 2. panta 1. punktā noteikts, ka dalībvalstīm vēlākais līdz 1998. gada 3. jūnijam bija jāievieš normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības.

3 Pamatnolīguma 2. noteikuma 1. punktā paredzēts:

"Ievērojot 2.2 punktu, šis nolīgums piešķir darba ņēmējiem — gan vīriešiem, gan sievietēm — individuālas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu saistībā ar bērna piedzimšanu vai adopciju, lai dotu viņiem iespēju vismaz trīs mēnešus rūpēties par šo bērnu līdz attiecīgam vecumam, nepārsniedzot 8 gadus, kurš jānosaka dalībvalstīm un/vai darba devējiem un darba ņēmējiem."

A — *Valsts tiesiskais regulējums*

4 1999. gada likuma 7. panta 2. punktā noteikts:

"Ja bērna kopšanas atvaļinājuma laikā iestājas grūtniecība vai notiek adopcija, kas attiecīgi dod tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu vai atvaļinājumu, lai rūpētos par adoptēto bērnu, ar pēdējo tiek aizstāts bērna kopšanas atvaļinājums, kas izbeidzas."

5 Likuma 19. panta piektajā daļā noteikts:

"Uz 1. nodaļas noteikumiem par bērna kopšanas atvaļinājumu vecāki var atsaukties attiecībā uz bērniem, kas dzimuši pēc 1998. gada 31. decembra vai kuru adopcija kompetentajā tiesā pieteikta pēc šī datuma."

6 Saskaņā ar 10. panta sesto daļu 1999. gada likuma 2002. gada 21. novembra redakcijā, ar ko groza 1999. gada 12. februāra likumu par bērna kopšanas atvaļinājumu un atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ (*Mèmorial A 2002*, 3098. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada likums"):

"Ja (Valsts ģimenes pabalstu) fonds ir galīgi noraidījis lūgumu piešķirt 8. pantā noteikto pabalstu, ar to netiek automātiski izšķirts jautājums par iespējamo bērna kopšanas atvaļinājumu, ko piešķir darba devējs saskaņā ar Direktīvā 96/34 [..] paredzētajiem nosacījumiem."

Pirmstiesas procedūra

7 Ar 2001. gada 16. maija brīdinājuma vēstuli Komisija informēja Luksemburgas Lielhercogisti, ka uzskata — 1999. gada likuma 7. panta 2. punkts un 19. panta piektā daļa ir pretrunā ar Direktīvu 96/34.

8 Luksemburgas valdība uz šo brīdinājumu atbildēja ar 2001. gada 26. jūlija vēstuli, apstrīdot tai uzlikto pienākumu neizpildi.

9 2002. gada 13. novembrī Komisija Luksemburgai nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā norādīja, ka 1999. gada likums joprojām ir pretrunā ar Kopienas tiesībām attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājuma aizstāšanu ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un datumu, ar kuru tiek piešķirtas individuālās tiesības uz bērna

kopšanas atvaļinājumu. Argumentētajā atzinumā Komisija aicināja Luksemburgas Lielhercogisti veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šī atzinuma prasības divu mēnešu termiņā pēc tā paziņošanas.

10 2003. gada 19. maijā Luksemburgas iestādes Komisijai darīja zināmu 2002. gada likuma tekstu. Komisijas juridiskais dienests paskaidro, ka prasības iesniegšanas dienā tas vēl nebija saņēmis šo paziņojumu.

11 Šādos apstākļos Komisija, kurai nebija citas informācijas par to, ka ir nodrošināta attiecīgo valsts normu atbilstība Direktīvai 96/34, nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par pieņemamību

Pušu argumenti

12 Luksemburgas Lielhercogistes valdība uzsver, ka prasība nav pieņemama, pamatojot savu argumentu ar to, ka prasībai nav priekšmeta, jo Luksemburgas Lielhercogiste uzlikto pienākumu neizpildi, ko tai pārmet, novērsa, veicot grozījumus 1999. gada likumā ar 2002. gada likuma palīdzību, kas stājās spēkā, pirms bija beidzies argumentētajā atzinumā noteiktais divu mēnešu termiņš.

13 Luksemburgas Lielhercogiste apgalvo — prasība nav pieņemama arī tādēļ, ka Komisija to ir pamatojusi ar kļūdainām premisām, jo nav ņēmusi vērā tai nosūtīto atbildi uz argumentēto atzinumu tādēļ, ka Komisijas dienesti šo atbildi ir nozaudējuši.

14 Atbildot uz iebildumu, Luksemburgas Lielhercogiste piebilst, ka argumentētajā atzinumā noteiktais divu mēnešu laikposms, lai nodrošinātu valsts likumdošanas atbilstību Direktīvai 96/34, nav bijis saprātīgs, jo Komisijas prasītos likumu grozījumus tik īsā laikā pieņemt nav iespējams.

15 Komisija izsaka nožēlu, ka atbilde uz argumentēto atzinumu, ko Luksemburgas Lielhercogiste 2003. gada 13. jūnijā bija nosūtījusi komisārei Diamantopulu [*Diamantopoulou*], netika pārsūtīta Komisijas Ģenerālsekretariātam, kas to būtu varējis pārsūtīt tālāk Juridiskajam dienestam.

16 Komisija norāda uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru jautājums par pienākumu neizpildi ir jāpārbauda, ņemot vērā to situāciju, kādā valsts bijusi argumentētajā atzinumā noteiktā divu mēnešu laikposma beigās. Šajā judikatūrā ir apstiprinātas Komisijas tiesības uzturēt prasību, ja pienākumu neizpilde ir novērsta tikai pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām (šajā sakarā skat. 2002. gada 12. septembra spriedumu lietā C-152/00 Komisija/Francija, *Recueil*, I-6973. lpp., 15. punkts). Šīs tiesības pastāvētu *a fortiori*, ja pieņem, ka pārkāpums nebūtu izbeigts pēc iepriekš minētā termiņa beigām.

17 Visbeidzot, Komisija uzsver — fakts, ka nav ņemta vērā Luksemburgas Lielhercogistes atbilde uz argumentēto atzinumu, neietekmē prasības pieņemamību un nav

tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpums (šajā sakarā skat. 1998. gada 19. maija spriedumu lietā C-3/96 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-3031. lpp., 20. punkts).

Tiesas vērtējums

18 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jautājums par pienākumu neizpildi ir jāpārbauda, ņemot vērā to situāciju, kādā valsts atradusies argumentētajā atzinumā noteiktā laikposma beigās (skat. it īpaši 2002. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-173/01 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-6129. lpp., 7. punkts, un 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-114/02 Komisija/Francija, *Recueil*, I-3783. lpp., 9. punkts).

19 Judikatūrā tāpat noteikts, ka Komisijas interese iesniegt prasību saskaņā ar EKL 226. pantu pastāv pat tad, ja apgalvotais pārkāpums ir novērsts pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa (šajā sakarā skat. 1988. gada 21. jūnija spriedumu lietā C-283/86 Komisija/Beļģija, *Recueil*, 3271. lpp., 6. punkts).

20 Pirmkārt, šajā lietā jautājums, vai ar 2002. gada 21. novembra likumu, kas pieņemts pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām, tika novērsta pārmestā pienākumu neizpilde un vai tādējādi prasībai nebija priekšmeta, jau pirms tā tika iesniegta, ir jāpārbauda, analizējot prasības pamatojumu.

21 Turklāt Luksemburgas Lielhercogiste nevar atsaukties nedz uz to, ka Komisija nav ņēmusi vērā tās atbildi uz argumentēto atzinumu, nedz arī uz šīs atbildes novēlotu nodošanu Komisijas Ģenerālsekretariātam, lai pamatotu izvirzīto iebildumu par prasības nepieņemamību. Tiesa jau ir noteikusi — faktam, ka nav ņemta vērā atbilde

uz argumentēto atzinumu, nav izšķirošas nozīmes. Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Nīderlande 20. punktā Tiesa ir noteikusi, ka pat tad, ja apstrīdētā tiesvedība ir ierosināta, pamatojoties uz Komisijas prasību, kurā nebija ņemti vērā jauni fakti vai tiesību normas, kas minēti attiecīgās dalībvalsts atbildē uz argumentēto atzinumu, valsts tiesības uz aizstāvēšanos nav skartas.

22 Visbeidzot, attiecībā uz iebildi, ka divu mēnešu laikposms, kas Luksemburgas Lielhercogistei tika piešķirts ar argumentēto atzinumu, nav atbilstošs, šī iebilde pirmo reizi tika izvirzīta, atbildot uz iebildumu, un tā nav pamatota ar faktiem vai normām, kas iesniegti tiesvedības laikā.

23 Tādējādi šī iebilde nav pieņemama.

24 No tā izriet, ka Komisijas prasība ir pieņemama.

Par prasības pamatotību

Par pirmo iebildumu

— Pušu argumenti

25 Ar savu pirmo iebildumu Komisija apgalvo, ka 1999. gada likuma 7. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, uz ko tiesības radušās bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, tiek aizstāts minētais bērna kopšanas atvaļinā-

jums, kas līdz ar to beidzas, neatbilst Pamatnolīguma 2. noteikuma 1. punktam tiktāl, ciktāl ar 7. panta 2. punktu noteikts, ka bērna kopšanas atvaļinājumam obligāti jābeidzas brīdī, kad sākas grūtniecības un dzemdību atvaļinājums, nepieļaujot iespēju, ka sieviete varētu atlikt pārpalikušo bērna kopšanas atvaļinājuma daļu, ko viņa nav varējusi izmantot.

26 Saskaņā ar Komisijas norādīto bērna kopšanas atvaļinājums atšķiras no grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma un tam ir pilnīgi cits mērķis. Sievietei, kuras grūtniecības un dzemdību atvaļinājums sākas bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, ņemot vērā Pamatnolīguma 2. noteikuma 1. punktā paredzētās individuālās tiesības uz vismaz trīs mēnešus ilgu bērna kopšanas atvaļinājumu, ir jābūt iespējai atlikt to bērna kopšanas atvaļinājuma daļu, ko viņa nav varējusi izmantot grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dēļ.

27 Atsaucoties uz nediskriminācijas principu, Komisija secina — tā kā Luksemburgas Lielhercogiste ir nolēmusi piešķirt sešus mēnešus ilgu pilna laika bērna kopšanas atvaļinājumu vai divpadsmit mēnešus ilgu nepilna laika bērna kopšanas atvaļinājumu, tai ir jāpiešķir arī tikpat ilgs bērna kopšanas atvaļinājums personām, kas ietilpst *ratione personae* Direktīvas 96/34 piemērošanas jomā, un tādējādi tai nav tiesību šīm personām piemērot atšķirīgu attieksmi, ja vien tam nav objektīva attaisnojuma.

28 Luksemburgas valdība uzsver, ka apgalvotais Pamatnolīguma pārkāpums notiek tikai ļoti retos gadījumos. Tā kā ar 1999. gada likuma 3. panta 4. punktu ir noteikts, ka viens no vecākiem ņem bērna kopšanas atvaļinājumu tūlīt pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, un lielākoties to dara māte, nav bioloģiski iespējams, ka viņas bērna kopšanas atvaļinājumu varētu pārtraukt grūtniecības un dzemdību atvaļinājums, kas piešķirts sakarā ar citu grūtniecību.

29 No otras puses, Luksemburgas valdība pieļauj — ja tēvs, sievietes grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam beidzoties, pieprasītu bērna kopšanas atvaļinājumu, nevarētu izslēgt iespēju, ka bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, ko izmanto tēvs, [sievietei] varētu iestāties grūtniecība, un līdz ar to grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dēļ bērna kopšanas atvaļinājums būtu jāizbeidz priekšlaicīgi.

30 Luksemburgas Lielhercogiste uzskata, ka tā tomēr ir novērsusi iespējamo savu pienākumu neizpildi, pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa pieņemot 2002. gada likumu, ar ko 1999. gada likumā tika iestrādāta jauna šī likuma 10. panta redakcija. Šī panta sestajā daļā noteikts — "ja (Valsts ģimenes pabalstu) fonds ir galīgi noraidījis lūgumu piešķirt 8. pantā noteikto pabalstu, ar to netiek automātiski izšķirts jautājums par iespējamo bērna kopšanas atvaļinājumu, ko piešķir darba devējs saskaņā ar Direktīvā 96/34 [..] paredzētajiem nosacījumiem".

— Tiesas vērtējums

31 Ar Pamatnolīguma 2. noteikuma 1. punktu darba ņēmējiem — sievietēm un vīriešiem — tiek piešķirtas individuālas tiesības uz vismaz trīs mēnešus ilgu bērna kopšanas atvaļinājumu.

32 Saskaņā ar Pamatnolīguma Vispārīgo apsvērumu 9. punktu bērna kopšanas atvaļinājums atšķiras no grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma. Bērna kopšanas atvaļinājums tiek piešķirts vecākiem, lai tie varētu rūpēties par savu bērnu. Šo atvaļinājumu var izmantot, kamēr bērns sasniedz 8 gadu vecumu. Grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam ir cits mērķis. Tas ir domāts, lai aizsargātu sievietes bioloģisko stāvokli un īpašās attiecības starp sievieti un viņas bērnu laikā pēc

grūtniecības un bērna piedzimšanas, neļaujot šīs attiecības traucēt daudziem apgrūtinājumiem, kas rastos, ja vienlaicīgi tiktu veikti arī profesionālie pienākumi (šajā sakarā skat. 2001. gada 29. novembra spriedumu lietā C-366/99 *Griesmar*, *Recueil*, I-9383. lpp., 43. punkts).

33 No tā izriet, ka katram no vecākiem ir tiesības uz vismaz trīs mēnešus ilgu bērna kopšanas atvaļinājumu un to nevar saīsināt, ja tas tiek pārtraukts cita atvaļinājuma dēļ, kura mērķis ir citāds nekā bērna kopšanas atvaļinājumam, kā, piemēram, grūtniecības un dzemdību atvaļinājums. Tiesa jau iepriekš ir nospriedusi, ka Kopienu tiesībās nodrošinātais atvaļinājuma periods nevar ietekmēt tiesības izmantot citu atvaļinājumu, kas arī nodrošināts ar šīm tiesībām. Tiesa 2004. gada 18. marta spriedumā lietā C-342/01 *Merino Gómez* (*Recueil*, I-2605. lpp., 41. punkts) ir nospriedusi, ka grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma izmantošana nevar ietekmēt tiesības uz pilnu apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu.

34 Jāsecina — nosakot, ka bērna kopšanas atvaļinājums obligāti beidzas dienā, kad tas tiek pārtraukts grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dēļ vai tāda atvaļinājuma dēļ, kas tiek piešķirts, lai rūpētos par adoptētu bērnu, liedzot vecākiem iespēju atlikt to bērna kopšanas atvaļinājuma daļu, ko viņi nav varējuši izmantot, Luksemburgas Lielhercogiste nav nodrošinājusi visiem vecākiem vismaz trīs mēnešus ilgu bērna kopšanas atvaļinājumu. Tādējādi dalībvalsts nav izpildījusi tai ar Direktīvu 96/34 uzliktos pienākumus.

35 Šo secinājumu nemaina fakts, ka pastāv neliela iespēja, ka grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dēļ vai tāda atvaļinājuma dēļ, kas tiek piešķirts, lai rūpētos par adoptētu bērnu, var priekšlaicīgi beigties bērna kopšanas atvaļinājums. Šāda situācija neietekmē apgalvotās pienākumu neizpildes pastāvēšanu, bet tikai tās ietekmi. Šajā sakarā Tiesa 1990. gada 27. novembra sprieduma lietā C-209/88 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-4313. lpp.) 14. punktā ir noteikusi, ka ar Kopienas tiesību uzlikto pienākumu neizpildi pietiek, lai būtu noticis pārkāpums, un tas, ka šādam pārkāpumam nav negatīvu seku, nav svarīgi.

36 Tomēr ir jāpārbauda, vai ar 2002. gada likuma grozījumiem 1999. gada likumā šī pienākumu neizpilde tika novērsta.

37 Ar pēdējiem grozījumiem 1999. gada likuma 10. pantā un it īpaši tā sestajā daļā tika ieviesta jauna redakcija. Tomēr ar šo noteikumu netiek piešķirtas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, bet gan tikai iespēja, ka šādu atvaļinājumu var piešķirt daba devējs pēc saviem ieskatiem.

38 Tādējādi jākonstatē, ka ar 1999. gada likuma 10. panta sesto daļu netika novērsta to pienākumu neizpilde, kas izriet no šī likuma 7. panta 2. punkta.

39 Līdz ar to Komisijas pirmais iebildums savas prasības atbalstam ir jāuzskata par pamatotu.

Par otro iebildumu

— Pušu argumenti

40 Komisija uzskata, ka 1999. gada likuma 19. panta piektā daļa, kurā noteiktas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu tikai attiecībā uz bērniem, kuri ir dzimuši pēc 1998. gada 31. decembra vai kuru adopcija ir pieteikta pēc šī datuma, neatbilst Direktīvas 96/34 prasībām.

41 Saskaņā ar Komisijas norādīto ar šo Direktīvu tiek izvirzīta prasība dalībvalstīm atzīt tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu attiecībā uz visiem noteikta vecuma mazgadīgajiem [bērniem], nepārsniedzot 8 gadu vecumu — un ko Luksemburgas Lielhercogiste ir noteikusi līdz 5 gadu vecumam, — neatkarīgi no tā, vai tie ir dzimuši pirms vai pēc 1998. gada 3. jūnija, proti, iepriekš minētās direktīvas transpozīcijai noteiktā datuma.

42 Komisija uzskata — ar prasību, ka bērniem jābūt dzimušiem pirms 1998. gada 31. decembra vai ka viņu adopcijai ir jābūt iesniegtai kompetentajā tiesā pēc šī datuma, Luksemburgas Lielhercogiste, transponējot valsts tiesībās Direktīvu 96/34, tiesību uz bērna kopšanas atvaļinājumu iegūšanai ir izvirzījusi papildu nosacījumu, kas nav atļauts ar Direktīvu 96/34.

43 Luksemburgas valdība, pirmkārt, atbild, ka notikums, kas ir pamatā tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumu, ir bērna piedzimšana vai adopcija un tam jānotiek pēc tam, kad attiecīgajā dalībvalstī ir stājusies spēkā Direktīva 96/34, lai būtu pamats tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumu.

44 Otrkārt, Luksemburgas valdība uzskata — Komisijas interpretācija nozīmētu, ka Direktīvai 96/34 ir atpakaļejošs spēks. Tā vērš uzmanību uz tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Kopienas pasākumiem nav atpakaļejoša spēka, ja vien izņēmuma kārtā no šā pasākuma noteikumiem skaidri neizriet, ka tāds ir bijis Kopienas likumdevēja mērķis. Tomēr tas nav attiecināms uz šo gadījumu, jo dalībvalstis, tieši pretēji, ir paredzējušas šīs direktīvas noteikumu pakāpenisku ieviešanu savās tiesību sistēmās.

45 Turklāt Luksemburgas Lielhercogiste uzsver, ka tā ir novērsusi apgalvoto pienākumu neizpildi, papildinot 1999. gada likumu ar jaunu 10. panta sesto daļu.

— Tiesas vērtējums

46 Jāatzīmē, ka ar Pamatnolīguma 2. noteikuma 1. punktu darbiniekiem tiek piešķirtas individuālas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, lai viņi varētu rūpēties par savu bērnu, un šo atvaļinājumu var izmantot līdz noteiktam vecumam, nepārsniedzot 8 gadus, kas jānosaka dalībvalstīm pašām. Saskaņā ar Luksemburgas tiesisko regulējumu šo atvaļinājumu var izmantot, kamēr bērns nav sasniedzis 5 gadu vecumu.

47 No tā izriet, ka tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu ar Direktīvu 96/34 ir piešķirtas visiem vecākiem, kuriem ir bērni, kas jaunāki par noteikto vecuma ierobežojumu. Tā kā direktīvā noteikts, ka tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu ir noteiktā laikposmā, kamēr bērns nav sasniedzis attiecīgās dalībvalsts noteikto vecumu, tad fakts, vai bērns ir dzimis pirms vai pēc direktīvas transpozīcijai noteiktā datuma, šajā sakarā nav svarīgs. Tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu nav saistītas ar bērna piedzimšanas vai adopcijas faktu kā tādu, kas atkarībā no datuma, kad tas noticis, ir pamats tiesībām uz šādu atvaļinājumu. Taisnība, ka Pamatnolīguma tekstā noteikts — tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu tiek piešķirtas, pamatojoties uz bērna piedzimšanu vai adopciju, bet šāds formulējums atspoguļo tikai faktu, ka bērna kopšanas atvaļinājuma piešķiršana ir atkarīga no nosacījuma, ka bērns ir piedzimis vai ticis adoptēts. Tas nenozīmē, ka bērnam jāpiedzimst vai bērns jāadoptē pēc tam, kad direktīva ir stājusies spēkā attiecīgajā dalībvalstī, lai tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu būtu pamatotas.

48 Ar prasību, ka bērnam, attiecībā uz kuru vienam no vecākiem ir tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, ir jābūt dzimušam pēc 1998. gada 31. decembra vai tā adopcijas procedūrai ir jābūt uzsāktai pēc šī datuma, Luksemburgas Lielhercogiste vecākiem, kuru bērns ir dzimis pirms šī datuma, bet datumā, kad stājās spēkā 1999. gada likums, nebija sasniedzis 5 gadu vecumu, liedz iegūt šādas tiesības. Šādi

sīki izstrādāti Direktīvas 96/34 īstenošanas noteikumi ir pretrunā ar šīs direktīvas mērķi — piešķirt tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu tiem vecākiem, kuru bērni vēl nav sasnieguši noteikto vecumu. Tādējādi minētā dalībvalsts ir pievienojusi nosacījumu direktīvā noteiktajām tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumu, kas nav atļauts [ar Direktīvu].

49 Kā savu secinājumu 73. punktā pareizi norāda ģenerāladvokāts, šī analīze nekādi nepiešķir Direktīvai 96/34 atpakaļejošu spēku. Jautājums ir tikai par to, vai šī direktīva ir nekavējoties piemērojama situācijām, kas radušās pirms tās stāšanās spēkā (šajā sakarā skat. 2002. gada 29. janvāra spriedumu lietā C-162/00 *Pokrzeptowicz-Meyer*, *Recueil*, I-1049. lpp., 50. punkts).

50 Attiecībā uz Luksemburgas Lielhercogistes argumentu, ka tā ir novērsusi pienākumu neizpildi, papildinot 1999. gada likumu ar jaunu 10. panta sesto daļu, jāatzīmē, ka ar to netiek piešķirtas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, bet tā tikai sniedz darba devējam iespēju piedāvāt darbiniekam bērna kopšanas atvaļinājumu. Šajos apstākļos ar šo noteikumu pienākumu neizpilde nav novērsta.

51 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisijas otrais iebildums savas prasības atbalstam arī ir jāuzskata par pamatotu.

52 Tādējādi jākonstatē — nosakot, ka tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu vai atvaļinājumu, lai rūpētos par adoptētu bērnu, kas radušās bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, aizstāj pēdējo minēto atvaļinājumu, kam tādējādi jābeidzas bez iespējas pārcelt to daļu, ko attiecīgais no vecākiem nav varējis izmantot, un ierobežojot tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, attiecinot tās tikai

uz tiem vecākiem, kuru bērni ir dzimuši pēc 1998. gada 31. decembra vai kuri bērnu adopciju ir uzsākuši pēc šī datuma, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvu 96/34.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Luksemburgas Lielhercogistei atlīdzināt izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež Luksemburgas Lielhercogistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) nosakot, ka tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu vai atvaļinājumu, lai rūpētos par adoptētu bērnu, kas radušās bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, aizstāj šo atvaļinājumu un tas līdz ar to beidzas, un ka attiecīgajam no vecākiem nav iespējams atlikt to atvaļinājuma daļu, ko viņš vai viņa nav varējis izmantot, un ierobežojot tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, attiecinot tās uz vecākiem, kuru bērni ir dzimuši pēc 1998. gada 31. decembra vai kuri bērnu adopciju ir uzsākuši pēc šī datuma, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Padomes 1996. gada 3. jūnija Direktīvu 96/34/EK par *UNICE* [Eiropas Profesionālo un darba devēju konfederācijas savienības], *CEEP* [Uzņēmumu ar valsts kapitāla daļu un vispārējas ekonomiskas intereses uzņēmumu Eiropas centra] un EAK [Eiropas Arodbiedrību konfederācijas] noslēgto pamatnolīgumu attiecībā uz bērna kopšanas atvaļinājumu;

2) Luksemburgas Lielhercogiste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]